

25de Møde.

Onsdag den 25. August, Kl. 1.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Tredie Behandling af Forslag til Lov om Hærens Ordning.

(Anden Behandling findes i Tidenden Sp. 771 ff. De til denne Behandling stillede Ændringsforslag findes i Tillæg B. Sp. 145 ff.)

De stillede Ændringsforslag, de Paragraffer, hvortil de var stillede, og Lovforslaget som Helhed sattes til Forhandling under eet.

Formanden: Da de efterfølgende Forslag hænge nøje sammen med dette første, vil jeg anse det for rigtigt, at ogsaa disse Forslag omtales under den første Sags Behandling.

Konseilspræsidenten (Holstein-Ledreborg): Jeg har ønsket straks ved denne Forhandlings Begyndelse at udtale mig, saaledes at det maatte blive klart for det høje Ting, hvorledes Ministeriet stiller sig til denne Sag, som formentlig vil blive den eneste — den eneste større Sag i hvert Tilfælde —, der bliver Genstand for Forhandling i denne ekstraordinære Samling.

Som det ærede Ting vil erindre, blev der ved anden Behandling vedtaget et Forslag, som ikke i Virkeligheden var Udtryk for noget større Parti her i Tinget, et Forslag altsaa, der ikke kunde vente at faa en saadan Tilslutning, at det kunde føres videre, hvad enten man ønskede at føre det videre som Tilbud til Landstinget eller som Grundlag for en Opløsning. Resultatet heraf var, som De ogsaa vide, at man i Befolkningen ude omkring i Landet udtalte, at Forsvarssagen var kørt fast. Andre sagde, at Folketinget var kørt fast, atter andre sagde, at det parlamentariske System var kørt fast, alt eftersom vedkommendes Temperament var til. Og den umiddelbare Følge deraf var da igen den, at man maatte antage det for det rigtigste, at Forsvarssagen blev henlagt, og at Tinget eller

Lovgivningsmagten altsaa indtil videre tog fat paa andre Opgaver, som laa langt borte fra den nuværende Sag. Ved nærmere Overvejelse tror jeg imidlertid, man maa være enig om, at den Udvej var umulig for Folketinget. Det var ikke muligt for Folketinget at ende Forsvarssagens Behandling med at give blank op. Det kan ingen parlamentarisk Forsamling i Verden gøre, og vi kunne det heller ikke. En parlamentarisk Forsamling kan ikke ende Behandlingen af en saa stor Sag som denne med kun at konstatere sin egen Uenighed og Impotens, medmindre den vil finde sig i selv at blive undergravet i sin Autoritet og i, at selve Forfatningsordningen lider et alvorligt Knæk derved.

Det er denne Betragtning, der har ført til, at man fra forskellige Grupper her i Tinget har stræbt efter at komme til en Forstaaelse, saaledes at det vilde blive muligt at tilvejebringe et Forslag, der kunde samle saa mange om sig, at det enten kunde føres videre til Antagelse eller kunde blive et Grundlag for en Opløsning og en Appel til Vælgerne. Det er ligeledes klart, tror jeg, at der kun var een Vej, man i denne Henseende kunde gaa, nemlig den at samle sig om Resultatet af anden Behandling i Folketinget. Forhandlingen maatte da finde Sted mellem de tre Grupper, der stod anden Behandling nærmest, og det er det, som er sket. De tre Grupper, som staa anden Behandling nærmest, have derfor enedes om en Forstaaelse, som nu er Offentligheden bekendt, og som jeg derfor ikke behøver nærmere at gaa ind paa eller gentage. Jeg tror desuden, at denne Forstaaelse er saa klar i sin Ordlyd og i sin Form, at der ikke vel kan være Tale om Misforstaaelse af Meningen enten af de enkelte Ord eller af Sætninger. Det er paa dette Grundlag, at Ministeriet har stillet sig; det er Forslag af denne Natur, Forslag paa Grundlag af denne Overenskomst, Ministeriet agter at føre videre her i Tinget enten til Vedtagelse eller, hvis det skulde være nødvendigt, til Opløsning.

For øvrigt er Ministeriets Stilling til Forslaget let at præcisere gennem to Hovedpunkter, to Hovedpunkter, som karakterisere Forslaget. Det ene af disse er Nedlæggelsen af Københavns Landbefæstning i 1922 — senest — og det dermed i i Forbindelse staaende Forslag om, at Udgifterne til Vedligeholdelse i Mellemtiden indskrænkes til det, de hidtil have været. Det andet karakteristiske ved det Forslag, vi forelægge, er, at det er et Neutralitets-